

بەريا دەستپىكرنا ھەققەيىقنى دىق ھون ژ كىزان ھەقى ۋەرن ناگاھداركرن؟

1. ماف و ھەقى راۋىژكارىھەكا قەشارتى ب پارىزەرەكى يان ئارىكارىھەكا ھوقوقى را ل دەما ھەققەيىقنى

A. پارىزەر

— ھون دكارن داخواز بكن ب پارىزەرەكى ب دلى خوه را پىونەدىا ۋە ھەبە.
— ئەگەر پارىزەرەكى ۋە بخوه تونەبە يان ئەو پارىزەرەكى نكاربە ۋەرە، ھون دكارن ژ ناھەندا پارىزەرەكى ئەركدارىن ئەنجومەنا پارىزەرەكى داخواز بۇ پىونەدىي بكن.
— ئەگەر ھون ل گۆرى ھن شەرتىن قانونى بن، ئەف ئارىكارى ھوقوقى يان ب گشتى يان ژى ھەكى بەلاش ۋ بى پەرەبە. ھون دكارن داخواز فورما دياركرنا شەرتىن ئارىكارى ھوقوقى بكن.

B. راۋىژكارى قەشارتيا بەرى

— بەريا ھەققەيىقنا دن — و د ناقا ۲ ساعەتان پشتى ئاخافتنا ۋە ب پارىزەرەكى ژ ناھەندا پارىزەرەكى ئەركدارىن ئەنجومەنا پارىزەرەكى مان — مافى ۋەبە ب قاسى سى دەققەيىقان ب پارىزەرەكى خوه را پەيىقن ۋ رەنگە ل دەمىن ناوارتە دا ل سەر بريارا ھەققەيىقناكار درىژ ژى ببە.
— ئەف راۋىژكارى دكارە ب تەلفونى يان ل جىئ ھەققەيىقنى پىك ۋەرە.
— ئەگەر راۋىژكارى ب پارىزەرەكى ۋە را ھەيا ۲ ساعەتان پىك نەيى، ۋەك بەرى راۋىژكارى قەشارتى ب تەلفونى ب ناھەندا پارىزەرەكى ئەركدارىن ئەنجومەنا پارىزەرەكى را دى پىك ۋەرە. پشتى قىيا، ھەققەيىقن دكارە دەست پى بكە.

— ئەگەر پارىزەرەكى ۋە ل ناقا ھەققەيىقنى دا بگەپزە، ئەو دكارە ل بەرمايا ھەققەيىقنى بەشدار بە.

C. ئارىكارى ھوقوقى ل ناقا ھەققەيىقنى

— مافى ۋەبە پارىزەرەكى ۋە ل ھەققەيىقنى ئارىكارى ۋە بكە

— پارىزەرەكى ۋە دى مسوگەر بكە:

- كو مافى ۋە بى بىدەنگ مابىنى ۋ موداخلە نەكرنى پاراستىبە؛
- ناوايى تەفگەرنا ب ۋە را ل ھەققەيىقنى، چ بگەقن بن زمختا نەدورست يان نا؛
- ئەف راستيا كو مافىن ۋە ژ ۋە را ھاتتە شەرقەكرن ۋ رىكوپىكبونا ھەققەيىقنى.

ئەگەر پارىزەرەكى ۋە ل بارا ھەر بىك ژ قان مزاران نىربىنىن ۋى/ۋى ھەبەن، ئەو دكارە وان ل ئاخافتنا ھەققەيىقنا پولىس بدە توماركرن.

رەنگە پارىزەرەكى ۋە داخواز زەلابوونى ل بارا پرسىن تىن كرن بكە. ئەمى ئزنا ۋى تونەبە ل شوونا ۋە بەرسقان بدە يان پىشيا ھەققەيىقنى بگرە.

ھون يان پارىزەرەكى ۋە مافى ۋە ھەبە جارەكى ۋ بۇ راۋىژكارىھەكا زىدەيا ناوارتە ھەققەيىقنى بدن تالوقەكرن. ئەگەر ل ناقا ھەققەيىقنى ھىمان يان سووچىن تەزە ديار بىن، ھون دكارن ب پارىزەرەكى خوه را جارەكا دن راۋىژكارى بكن. ئەف راۋىژكارى دىق ژ ۱۵ دەققەيان درىژتر نەبە.

D. دهقز ٺيهردان

2. ناگاهين ل بارا هڪمي گرتنا ٺهروويي يان APB

— حهقي وميه ٺ ناهروڪا حڪمي گرتنا ٺهروويي يان
APB ناگاهدار بن.

— ٺهگر ب نارمانجا پڻڪائينا جهزايهڪي داخووا
قهگراندنا وه بوويه وه هون ٺ ٺي مهڪوومبووني
يان كارين جهزايي تي ناگاهدار نهوونه، هون
دڪارن داخووا ڪوپيهڪ ٺ حڪمي بياني بڪن ڪو بو
ناگاهداربوونا وميه وه ٺهف دڪاره ل ومختي دا پڻڪ
ومره.

3. حهقي بيدهنگ ماييني

— تو جارن نڪارن وه مهزبوور بڪن خواه گومانبار
بڪن.
— پشتي ڪو وه خواه دا ناسين، رنگه هون بخوازن
داخويانيهڪي بدن، بهرسقا پرسان بدن يان ٺي
بيدهنگ بمينن.

4. ٺهقي ڪو ڪهسهڪ بزانه هون هاتنه گرتن

حهقي وميه ڪهسهڪي دن ٺ گرتنا خواه هايدار بڪن.

لي ٺهف دشني ٺ بهر رهوشا دٺوار ٺ ٺالبي دوزگهري گشتي يان
سهردوزگهري ٺا بو دهما پڻويستال بهرٺهوهنديا لڻپرسيني ومره
پاشستن.

5. نارياڪاريا بڙيشڪي

— حهقي وميه ٺهگر پڻويست به ب بهلاش نارياڪاريا
بڙيشڪي ومهگرن.
— رنگه هون حمز بڪن دختوري ب دلي وه به. ٺهگر
وها به، ٺهقي ب خهري وه به.

هون نهچار نينن بو راويٺڪاريي يان نارياڪاريا ٺ
پاريزمهڪي داخوواي بڪن.
هون دڪارن پشتي قهنيرينا پڻويست، ب دلي خواه دهق
ٺ ٺي حهقي بهردن، ٺهگر:

— هون ل عه مر و تمهمني قانوني نه؛
— پشتي ڪو وه ٺيمزه ڪر و بهلگيهڪ بو وي نيشان دا.
— ٺهگر ممڪن به، مهرف دڪاره ٺ ههقيپيني فيلمي بگره.
هون دڪارن ب پاريزمري خواه را سر قيا باخه
(مهروها ل خالا ٧ بنين).

هون دشني بو فان مزاران ب تلهفوني ب ڪهسهڪي ل ناهندا
پاريزمري ٺهڪدارين ٺهجومنا باري (Bar Association)
ره قسه بڪن.

E. بهتالڪرن

رهوشين ٺاوارته دا و ل رهوشا مهزبووري دا، دوزگهري
قهنيني دڪاره بريار بده ڪو مافي راويٺڪاريا قهشارتي يان
نارياڪاريا ٺ پاريزمهڪي ل دهما ههقيپيني نهده وه. ٺه دقي
بو ٺي برياري سهبهان بيٺه.

F. حهقي ههجوونا پاريزمهڪي ل وهلاتي ڪو حڪمي گرتنا
ٺهروويي دايه

حهقي وميه ل وهلاتي ڪو حڪمي گرتنا ٺهروويي دايه،
پاريزمهڪي ديار بڪن. ٺهف پاريزم دئ ناگاهي و
ٺهوسيپين ل بارا ريبازا قهگراندني بده پاريزمري ومي ل
بهلٺيڪايي.

ل ھەقەيىقىنى ھەقین ۋە يىن دن چ نە؟

6. ھەقین دن ل دەما ھەقەيىقىنى

ھەقەيىقىن بخو ە ب ھن دانوستاندنن دەست پى دكە.
ژ بلى دوبارەكرنا دانوستاندنن كورت نا سووچ و
گومانان، ھەقى ۋەيە بىدەنگ بىمىن، ھونى ناگاھدار
بن كو:

— رەنگە ھون داخوزا بكن ھەموو پرس و ھەموو
بەرسف ب پەيىقىن ۋە بخو ە ۋەرن توماركرن؟
— رەنگە ھون داخوزا بكن لىكۆلنەكا تايىبەت ۋەره
كرن يان كەسەكى تايىبەت ۋەره ھەقەيىقىنكرن؟
— گۆنتىن ۋەيىن ھەمبەرى دادگەھى ۋەكى بەلگە ب كار
تىن.

— ل دەما ھەقەيىقىنى، ھون دكارن بەلگەيىن خو ە ب
كار بىنن لى ئەف دقى نەبە سەبەبا درىژبوونا
ھەقەيىقىنى. ھون دكارن پىشتى يان دەما ھەقەيىقىنى
داخوزا بكن ئەو بەلگە ل گۆتارا ھەقەيىقىنى پۆلىس
زىدە ببە يان بدن بەشا تومارىيا دادگەھى.

7. فىلمگرتنا ھەقەيىقىنى

— ئەگەر مەكىن بە، بۆ چاقىرىيا سەر ھەقەيىقىنى، فىلما ۋىن
دكارە ۋەره گرتن.
— ھەقەيىقىنكار، دۆزگەرىن قەنرىنى برىارا قىيا دە.

8. ل داويا ھەقەيىقىنى

ل داويا ھەقەيىقىنى، ئەوئ نقىسا ھەقەيىقىنى بدن ۋە
كو بخوۋىن. رەنگە ھون داخوزا بكن كەسەك بۆ
ۋە بخوۋىنە.

ئەوئ ژ ۋە بپرسن گەلو تىشتەك بۆ گو ھەرىنى يان
زىدەكرنى ھەيە يان نا.

9. نارىكاريا ۋەرگىر

— ئەگەر ھون زمىن فىم ناكن يان قسە ناكن، يان
ئەگەر ناستەنگىن ۋەيى قسە كرن يان بەيىستى
ھەنە، ھەقى ۋەيە ل دەما راۋىژكاريا قەشارتى ب
پارىزەرى خو ە را داخوزا ۋەرگىر بكن. ئەف
نارىكاريا بەلاشە.

— ئەگەر ھون بخوازن ب زمانەكى جودا ژ زمانى
ھەقەيىقىنى قسە بكن، ئەوئ گازى ۋەرگىرەكى
سۆندخوارى بكن كو دەما ھەقەيىقىنى نارىكاريا
ۋە بكة. ئەف نارىكاريا بەلاشە.

— رەنگە ژ ۋە بخوازن گۆنتىن خو ب زمانى خو
بنقىسن.

10. قەبوولكرنا قەگەراندنى

رەنگە ھون قەبوول بكن بۆ ۋى ۋەلاتى ۋەرن
قەگەراندن كو ھون دخوازن. رەنگە ھون
قەبوولكرنا خو ە بكن چارچوقەيا جەزايىن
دىاربوۋى ل حکمى گرتنا ئەوروپى. رەنگە ھون
دەف ژ قانونا تايىبەتمەندىي بەردن كو يانى پىشتى
ھون ھاتن قەگەراندن، ھونى ۋەكى بەشەك ژ
پىكانىنا حکمى سەپاندى بۆ جەزايىن ژ بلبىين بۆ
قەگەراندنى بكەش بەر لىپرسىنى.

ئەگەر ھون ھەز بكن قەگەراندنى قەبوول بكن،
پىشتى ھەقەيىقىنا ژ نالىي دۆزگەر قە، دۆزگەر دى
گو ە بدە ۋە. دۆزگەر دى پرسگرىكان شوقە بكة.
رەنگە پارىزەرمەك ژى نارىكاريا ۋە بكة. رەنگە
ھون تەنى ل بەر دۆزگەر قەگەراندنى قەبوول
بكن.

دەما كو ۋە ب ئاۋايى حقوقى قەگەراندن قەبوول
كر، ئىدى پىۋىست ناكە ل دوو پرسا قەگەراندنا خو ە
بچن

ھوون چقاسى دكارن بىنچاڧكرى بىمىن؟

1. د راستىن دا ۴۸ ساعەتان

ھوون دقئ ۴۸ ساعەتان زىدەتر بىنچاڧكرى
نەمىن.

2. دۆزگەرى قەنيرىنى

— د ناڧا ۴۸ ساعەتان دا يان ھوونى نازاد بىن يان بچن
ل بال دۆزگەرى قەنيرىنى. ئەوئ برىار بدە گەلۇ ل
گۆرى حکمى گرتتا ئەوروپى وەرن بىنچاڧكرن يان
نا.

— دۆزگەرى قەنيرىنى دقئ بەرى ل بارا مژارى گوه
بدە وە. ھەقى وىيە پارىزەرى وە ھەبە. دۆزگەرى
قەنيرىنى دقئ گوه بدە نىرىننن وە ل بارا بىنچاڧكرنا
نەنمىالى يانننن كو پارىزەرى وە دبىزە.

رەنگە ھوون دەڧ ۴ مافى خومىي وەرگرتتا پارىزەر
بەردن لى تەنى ئەگەر ە مر و تەمەنى وە بى قانونى
بە.

— ئەگەر دۆزگەرى قەنيرىنى حکمى گرتتا وە بدە،
ھەقنن وىمىن ژىرى ھەنە:

- ھوون دكارن بىيى ناستەنگى ب پارىزەرى خوه
را قسە بكن.
- د ناڧا پانزەدە رۆژان پشنى گرتتا وە دا،
ھوونى ل ھەمبەرى ئۆدەيا ئەركان نامادە بن
و ھوون دكارن ل ور بۆ حکمى گرتتا
ئەوروپى و بىنچاڧكرنا خوه نتراز بكن.
ھوون دكارن ھەمبەرى ئۆدەيا جەزانامىي
قئ داخوازى بكن كو كو ئەوئ ۴ى د ناڧا
پانزەدە رۆژان دا برىارا خوه بدە. ئەڧ
داخواز دقئ ھەيا بىست و چار ساعەتان پشنى
برىارا ئۆدەيا ئەركانا ھوون لى بوون نامادە
بە.

- رۆژا بەرىا جقنا ئۆدەيا ئەركان يان ئۆدەيا
جەزانامىي، ھوون دكارن ل دۆسىيەيا خوه بىننن.
○ پارىزەرى وە دكارە رىيا زىدەيا ناڧەرۇكا قئ
رىيازى ب ھورگلىين پرتەر شروڧە بکە.

○ ئەگەر ھوون ھەمەولانىي بەلژىكى نىنن، ھوون
دكارن رابەدارىن كونسولا وەلاتى خوه ۴ گرتتا
وہ ناگاھدار بكن.

○ ئەگەر ھوون زمانى حکمى گرتتا ئەوروپى يان
زمانى كو لى ھاتىە وەرگەراندن، فەھم ناكن،
وەرگەرا نڧىسكىيا حکمى گرتتا ئەوروپى دئ ب
زمانەكى بدن وە كو ھوون فەھم دكن يان ۴ى
وەرگەرا وىيا دەڧكى يان وەرگەرا دەڧكىيا خالىن
گرىنگىن تۆماركرنا جقنىي كو بەرىا ھوون ل
ھەمبەرى ئۆدەيا ئەركان و ل داويى ۴ى بەرىا كو
برىارا داوينا پىوہندىدار پىك وەرەيە

ھوون دكارن قئ شروڧەيا ھەقنن خوه خوەدى بكن.